

บันทึก

เกี่ยวกับ ร่างประกาศของกระทรวงมหาดไทย ยกเลิกประกาศกระทรวง

เกษตรธิการ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๓

(เรื่องราวขอรับอนุญาตสิทธิตรวจหาและทำเหมืองแร่ดีบุก)

ไม่มีหัวข้อในทางเทคนิค (Technical points) ที่จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับร่างนี้ต่อไปนี้จะพูดถึงแต่เพียงแบบของร่างลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๓ ว่าควรจะเป็นสถานใด ตามที่เสนาบดีกระทรวงมหาดไทยได้ขอรับรองมาโดยทางจดหมาย

ร่างลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๓ ไม่ใช่เป็นกฎหมายหรือพระราชกฤษฎีกา เพราะมิได้ออกโดยอาศัยพระปรมาภิไธยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และก็ไม่ใช่เป็นกฎหมาย เสนาบดี เพราะอ้างถึงพระบรมราชโองการแทนที่จะอ้างถึงกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ตามความจริงแล้ว เป็นคำประกาศของเสนาบดีซึ่งทำขึ้นโดยพระบรมราชโองการ ตามความเห็นในทางกฎหมาย จึงเป็นการยากที่จะเรียกว่าอะไร

แต่เมื่อเป็นความจริงเช่นนี้แล้ว ก็ย่อมเป็นการแจ่มแจ้งว่า พระราชบัญญัติซึ่งออกโดยพระบรมราชโองการ นั้น จะยกเลิกเสียได้ก็โดยมีพระบรมราชโองการให้ยกเลิก หรืออย่างน้อยก็โดยอาศัยพระราชอำนาจให้ยกเลิก

ในปี พ.ศ.๒๕๖๓ บริหารบัญญัติและนิติบัญญัติย่อมอยู่ในพระราชอำนาจ และการที่มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งให้เสนาบดีออกประกาศ ก็เป็นผลเนื่องมาจากการที่ทรงใช้พระราชอำนาจทั้งสองนั้น แต่ในปี พ.ศ.๒๕๖๕ สมัยปัจจุบันนี้ได้มีการแบ่งแยกพระราชอำนาจ กล่าวคือว่า จะทรงใช้อำนาจบริหารบัญญัติได้โดยอาศัยความแนะนำช่วยเหลือของคณะกรรมการราษฎร และอำนาจนิติบัญญัติของสมัชชาแห่งชาติ จึงเป็นที่สมมุติกันว่า การที่จะยกเลิกพระราชบัญญัติใด ๆ ที่ออกโดยพระบรมราชโองการเท่านั้น ต้องอาศัยอำนาจทั้งสองที่กล่าวแล้ว

เพื่อจะหลีกเลี่ยงความยุ่งยากทั้งหลาย การเสี่ยงภัยในอันที่จะก่อให้เกิดการพิพาทต่าง ๆ (Criticizable procedure) และเพื่อที่จะให้มีความเชื่อถือในรัฐธรรมนูญชั่วคราว ขอแนะนำว่า วิธีที่ดีที่สุดคือยกเลิกประกาศลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๓ โดยกฎหมายเสีย (คือออกโดยสมัชชาแห่งชาติ และประกาศใช้โดยพระมหากษัตริย์พร้อมด้วยสมาชิกคณะกรรมการราษฎร ๑ นาย ลงนามด้วย)

(หมายเหตุ:- ตามรัฐธรรมนูญชั่วคราว กฎข้อบังคับใด ๆ ย่อมเป็นอันสมบูรณ์เมื่อกฎข้อบังคับนั้น ๆ ปรากฏลายเซ็นพระปรมาภิไธย หรือซึ่งออกโดยพระบรมราชโองการนั้น ประกาศลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๓ จึงสมบูรณ์ปราศจากปัญหา แต่ว่าแบบแห่งประกาศที่กล่าวแล้วมีช่องที่จะพิพาทได้ (Criticizable) เพราะเหตุว่า หมายถึงกฎข้อบังคับอันพิเศษ ซึ่งไม่ลงรอยกับ หลักการในทางกฎหมาย และนอกจากนั้น ประกอบด้วยพระราชประสงค์ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศขณะที่ทรงแนะนำให้แบ่งแยกกฎข้อบังคับซึ่งออกโดยพระมหากษัตริย์ ให้ต่างหากจากกันกับกฎข้อบังคับของเสนาบดี เพื่อให้กฎข้อบังคับอันแรกปฏิบัติไปได้นั้น ฉะนั้น จึงเกิดความยุ่งยากตั้งเช่นประสพอยู่ ณ บัดนี้)